

Tina Hedlund, Aquanord
2005-12-01

Rapport

Provfiske i Tjärnässjön, Holmsjön, Bosjön och Mesjön Inklusive materialinventering av Mesjöbäcken

Undersökningen utförd av
Tina Hedlund
Aquanord

Bakgrund

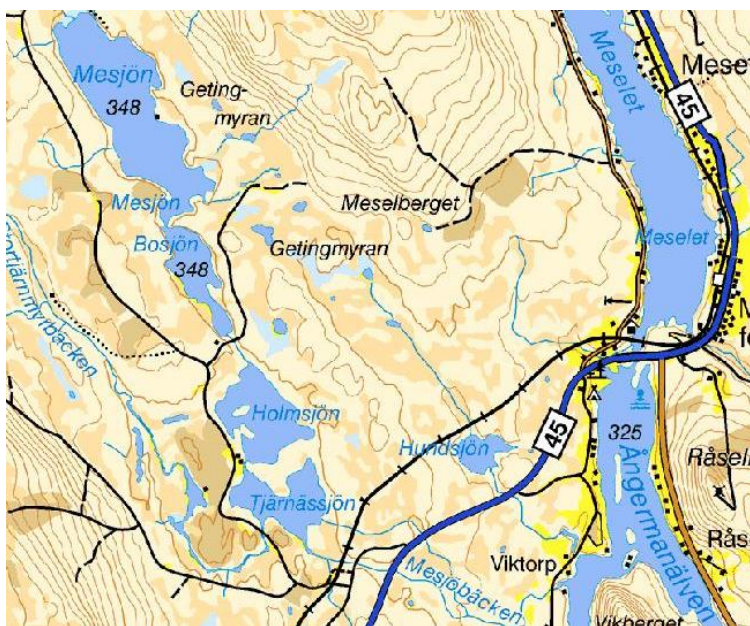
Mesjöbäcken inventerades under 2004 med avseende på leklokaler för öring (se även rapporten "Undersökning av fem biflöden till Ångermanälven inom Vilhelmina och Åsele kommuner 2004"). Eftersom det konstaterades att den nedre delen av Mesjöbäcken inte var lämplig för öringens lekvandring, beslutade Vilhelmina kommun att undersöka fiskbeståndet i sjöarna ovanför Mesjöbäcken för att ta reda på om det i dessa sjöar finns något öringbestånd som kan utnyttja Mesjöbäcken som leklokal. Dessutom vill Vilhelmina kommun få mer kunskap om hur fiskbestånden ser ut i dessa fyra sjöar (Tjärnässjön, Holmsjön, Mesjön och Bosjön). Eftersom det är den övre delen av Mesjöbäcken som skulle vara aktuell som leklokal för eventuella öringbestånd i dessa sjöar inventerades denna del av bäcken med avseende på materialtillgång. Detta utfördes som en förberedelse, om det i framtiden skulle bli aktuellt med biotopåtgärder längs sträckan.

Material och metod

Provfiskena i de fyra sjöarna utfördes med Nordiska översiktsnät. (Ett Nordiskt översiktsnät är 30 m långt, med 12 olika sektioner på 2,5 meter vardera med olika maskstorlekar, från 5 till 55 mm knut till knut). Provfiskenäten låg ute över natten och vittjades efter ca 12 timmar. Då Tjärnässjön ligger närmast Mesjöbäcken borde eventuella öringar i denna sjö därmed ha bäst förutsättningar att kunna nyttja Mesjöbäcken som leklokal. Därför lokaliserades de största insatserna till denna sjö. I Tjärnässjön lades sex översiktsnät och i Holmsjön lades två översiktsnät 2005-08-02. Dagen efter lades fyra översiktsnät i Mesjön och tre översiktsnät i Bosjön.

All fisk som fångades provtogs med avseende på längd och vikt. På de fångade abborrarna och gäddorna utfördes även en könsbestämning. Eftersom båda dessa arter leker på våren, var en könsmognadsbestämning mindre aktuell.

Inventeringen av material för eventuella framtida biotopåtgärder i Mesjöbäcken utfördes 2005-08-09 genom fotodokumentation samt nedtecknande av materialtillgång och förutsättningar för åtgärder.

Figur 1. Karta över det inventerade och provfiskade området.

Resultat

Tjärnässjön

Tjärnässjön är en relativt grund sjö med mycket växtlighet och färgat vatten. Totalt fångades 327 fiskar, varav 119 abborrar, 201 mörtar samt sju gäddor i sjön. Den sammanlagda vikten på dessa fiskar var 21,17 kg. CPUE (catch per unit effort), dvs. fångsten per nät, var därmed 54,5 fiskar eller 3,53 kg. Av abborrarna som fångades var 72 st. honor, 29 st. hanar och 18 st. för små för att kunna könsbestämmas. Könsfördelningen hos gäddorna var tre honor och fyra hanar. Längd- och viktfordelningen på de fångade fiskarna visas i diagram 1a och b.

Diagram 1a. Längdfördelning hos de fångade fiskarna i Tjärnässjön.

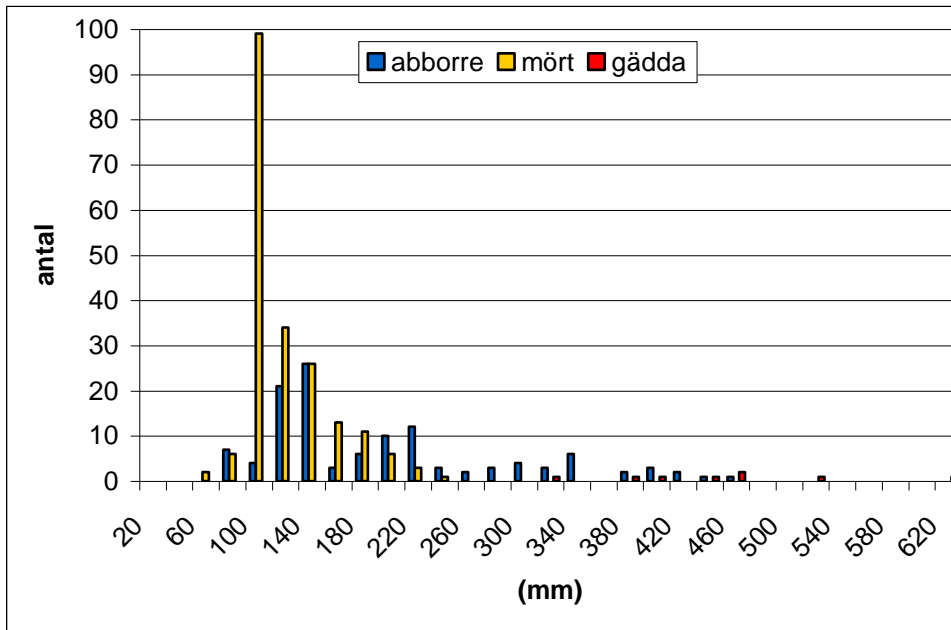
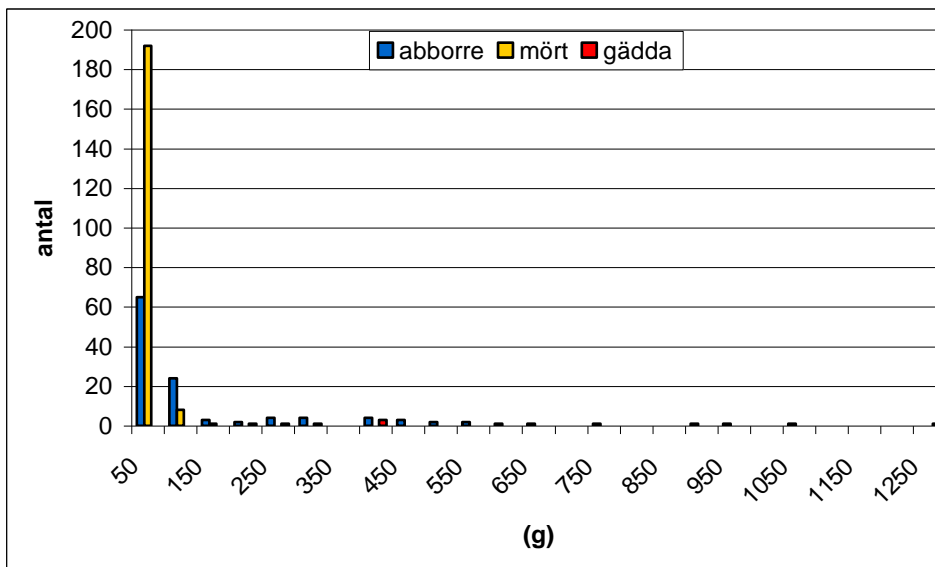

Diagram 1b. Viktfördelning hos de fångade fiskarna i Tjärnässjön.

Holmsjön

Holmsjön är djupare och har stenigare stränder och klarare vatten än Tjärnässjön. Vid provfisket i Holmsjön fångades totalt 95 fiskar varav 54 st. abborrar och 41 st. mörtar. Den totala vikten uppgick till 7,66 kg. CPUE i Holmsjön var därmed 47,5 fiskar eller 3,83 kg. Av de fångade abborrarna var 32 st. honor, 12 hanar och 10 st. för små för att kunna könsbestämmas. Längd- och viktfordelningen på de fångade fiskarna i Holmsjön visas i diagram 2a och b.

Diagram 2a. Längdfördelning hos de fångade fiskarna i Holmsjön.

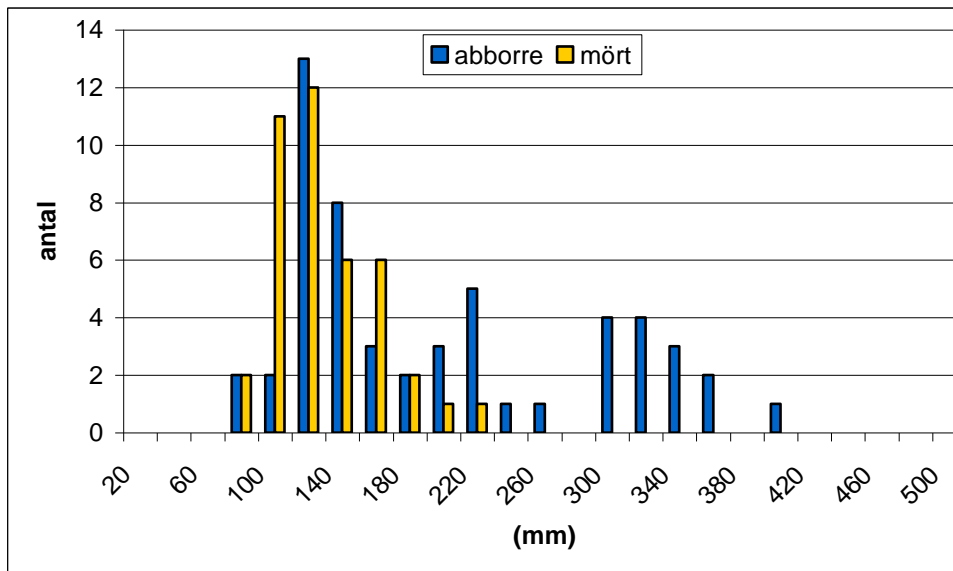
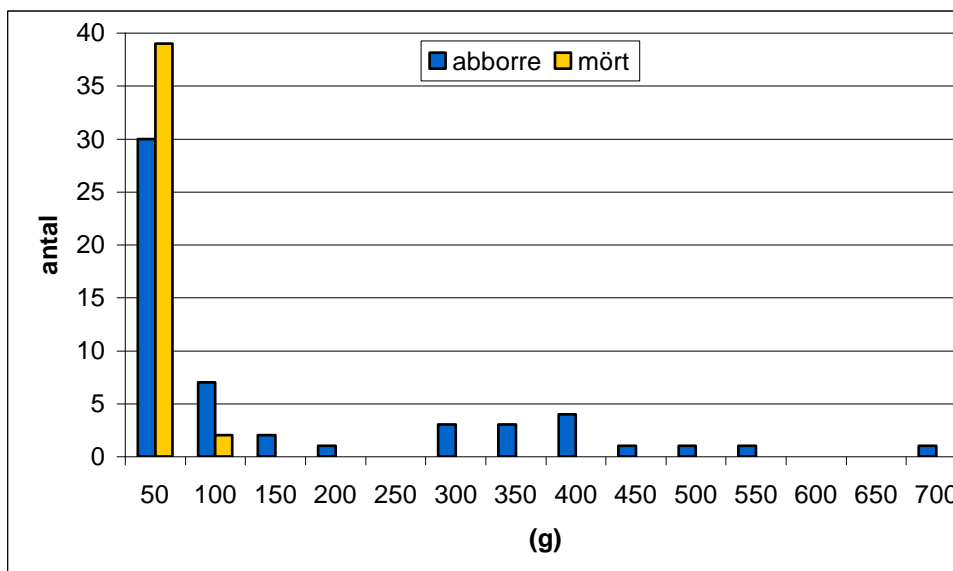

Diagram 2b. Viktfördelning hos de fångade fiskarna i Holmsjön.

Bosjön

Den nedre delen av Bosjön är mycket grund med väldigt mycket växtlighet. Den övre delen av sjön, där näten placerades, är djupare och mer lik Holmsjön. Under provfisket i Bosjön fångades 197 fiskar som sammanlagt vägde 10,72 kg. CPUE var därmed 65,67 fiskar eller 3,57 kg. Bland de fångade fiskarna fanns det 123 abborrar, 67 mörtar och 7 gäddor.

Könsfördelningen hos abborrarna var 69 honor, 27 hanar och 27 som inte kunde könsbestämmas. Av de sju gäddorna var fem honor och två hanar. Längd- och viktfordelningen hos de fångade fiskarna i Bosjön visas i diagram 3a och b.

Diagram 3a. Längdfördelning hos de fångade fiskarna i Bosjön.

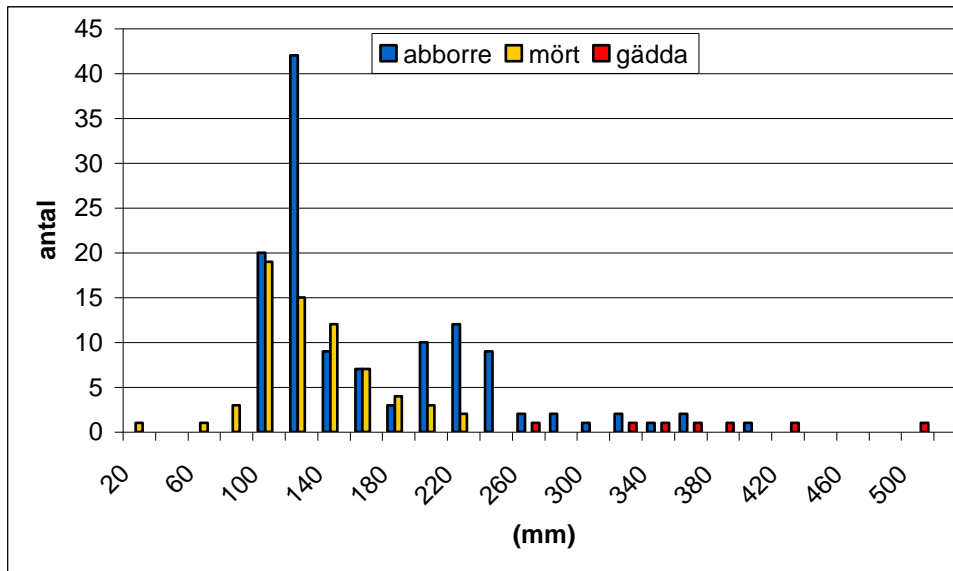
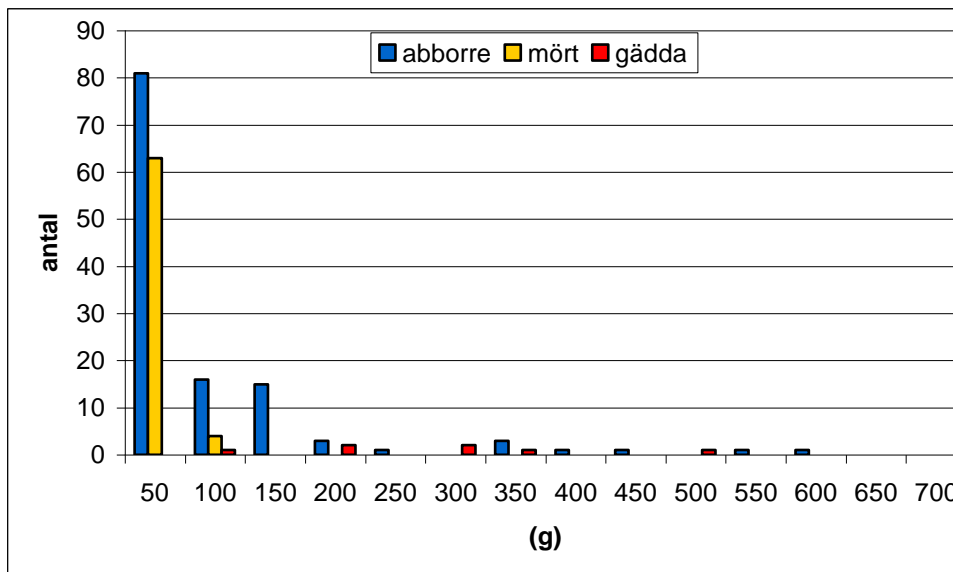

Diagram 3b. Viktfördelning hos de fångade fiskarna i Bosjön.

Mesjön

Mesjön är den största av de fyra sjöarna. Den är även djupast och till anblicken mindre näringsrik än de tre sjöarna nedströms, framförallt jämfört med Tjärnässjön. I Mesjön fångades det 176 fiskar med en sammanlagd vikt på 10,99 kg. 124 av dessa var abborrar, 50 st. var mörtar och 2 st. var gäddor. Av abborrarna var det 69 st. honor, 26 st. hanar samt 29 st. som inte kunde könsbestämmas. Av de två gäddorna var det en hona och en hane. CPUE i Mesjön var 44 fiskar eller 2,75 kg. Längd- och viktfordelningen hos de fångade fiskarna visas i diagram 4a och b.

Diagram 4a. Längdfördelning hos de fångade fiskarna i Mesjön.

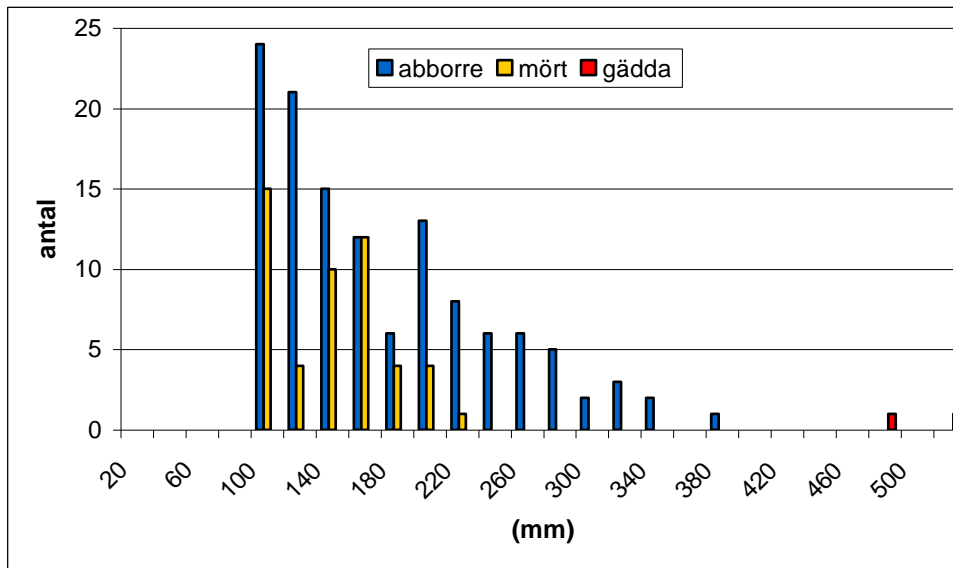
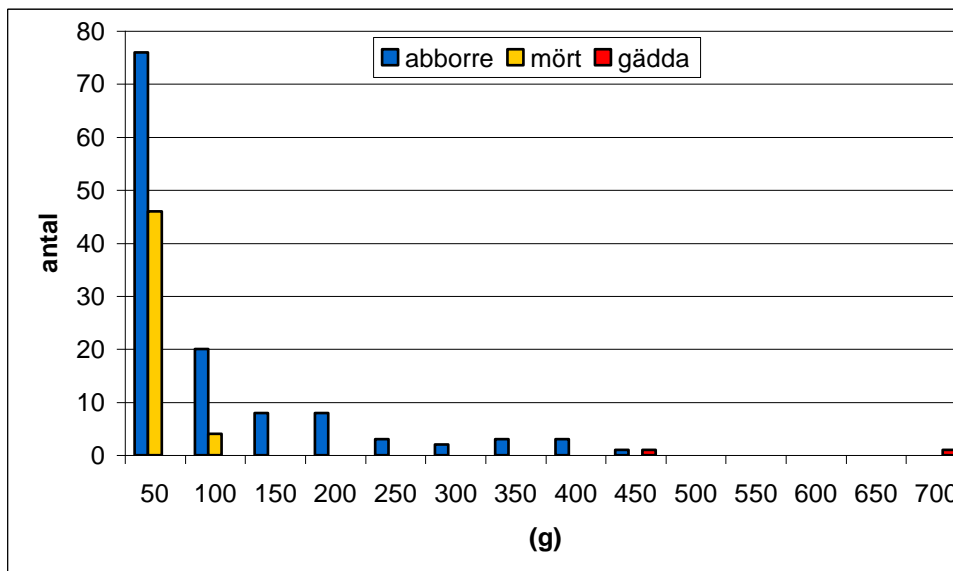

Diagram 4b. Viktfördelning hos de fångade fiskarna i Mesjön.

Inventering av Mesjöbäcken

Det finns relativt gott om material i form av block och större stenar, som kan användas vid biotopåtgärder, upplagda längs stränderna inom nästan hela den inventerade sträckan i Mesjöbäcken. Det bör vara möjligt att utföra biotopåtgärder längs efter huvuddelen av den inventerade sträckan. Men vissa delar av sträckan kan dock vara svåra att åtgärda då dessa saknar både fallhöjd och material. Två exempel på detta är området ovanför riksväg 45 och ca 400 m nedströms riksväg 45, där Mesjöbäcken passerar ett myrområde.

Hela resultatet från inventeringen redovisas i bilaga 1 tillsammans med bilder från den inventerade sträckan.

Sammanfattning

Tjärnässjön, Holmsjön, Bosjön och Mesjön ligger inom samma vattensystem och mynnar via Tjärnässjön ut i Mesjöbäcken. De fyra sjöarna har provfiskats på uppdrag av Vilhelmina kommun för att få mer kunskap om fiskbestånden i dessa sjöar. Dessutom har den övre delen av Mesjöbäcken inventerats med avseende på materialtillgång för eventuella framtida restaureringsarbeten i bäcken. Syftet med en framtida restaurering är att tillhandahålla en lämplig leklokal för de öringar som kan finnas i sjöarna uppströms Mesjöbäcken.

Både Tjärnässjön och Holmsjön har bestånd av förhållandevis få men stora abborrar. Skillnaden mellan de två sjöarna är att det finns mer mört i Tjärnässjön och att ingen gädda fångades på näten i Holmsjön. Bosjön är den sjö, av dessa fyra, som har det tätaste fiskbeståndet (i antal) men även de minsta fiskarna och Mesjön är den sjö som har det minsta fiskbeståndet räknat både i antal och vikt per nät.

Könskvoten hos abborrarna upp till 16 cm var jämn i alla fyra sjöarna medan abborrarna över 16 cm hade en övervägande andel honor, vilket är normalt för abborrbestånd. Även gäddorna hade en förhållandevis jämn könskvot.

Ingen öring fångades vid provfisket i någon av de fyra sjöarna. Beroende på att Tjärnässjön är grund med mycket växtlighet och färgat vatten är sannolikheten att påträffa öring dock minst i denna sjö. Förutsättningen att utnyttja Mesjöbäcken som leklokal för eventuella öringar i någon av sjöarna är därför mycket dålig då de i sådana fall måste passera Tjärnässjön. Förutsättningarna att återföra stenar och block till Mesjöbäckens fåra finns och bör vara relativt goda. Men eftersom det inte verkar finnas öringar ovanför bäcken och de öringar som finns nedanför bäcken har problem att vandra upp i Mesjöbäcken, är det endast stationära öringar som skulle kunna dra nytta av en eventuell restaurering.